

تولید فیلم‌های
آموزشی
معلم ساخته و
خلاق

برای یادگیری آسان

مصطفی سهرابلو

دبیر شهرستان بیجار، کردستان

اشاره

فیلم‌های آموزشی ویژگی‌های ارزشمندی چون چندرسانه‌ای بودن، درگیر کردن حواس مختلف دانش‌آموزان، امکان مشاهده مکرر و بازبینی مطالب توسط فراگیرنده در مدرسه، خانه و ...، نقش بسیار مؤثری در بهبود یادگیری دانش‌آموزان با توانایی‌های مختلف دارد. امروزه نیز با افزایش استفاده از روش‌های فعال تدریس، از جمله آموزش معکوس و آموزش نامحدود جایگاه و نقش فیلم‌ها در کمیت و کیفیت یادگیری و یادگیری براساس توانایی‌های فردی دانش‌آموزان، پررنگ‌تر شده است؛ چرا که در این روش‌ها، دانش‌آموزان براساس توانایی‌ها و شرایط فردی و گروهی، اقدام به یادگیری می‌کنند. حال اگر علاوه بر فیلم‌های آماده در منابع مختلف، معلم شخصاً به تولید فیلم‌های آموزشی متناسب با تدریس و کلاس خود اقدام کند، بر غنای کار و جذابیت و بهبود یادگیری خواهد افزود. از آنجا که سند تحول بنیادین آموزش و پرورش نیز به این امور توجه جدی دارد، از جمله به راهبرد کلان بهره‌مندی هوشمندانه از فناوری‌های نوین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی مبتنی بر

ویژگی بسیار کاربردی و به‌روز نرم‌افزار این است که می‌توان برای فیلم ساخته شده، از طریق مسیر زیر در برنامه و یا تصویر، خروجی‌های متنوعی از جمله فرمت‌های قابل پخش در انواع تلفن‌های همراه، فایل اجرایی رایانه، اشتراک در گوگل درایو یا یوتیوب و ... دریافت کرد که این خود مزیت بزرگی برای استفاده کنندگان است؛ از جمله برای معلم که می‌تواند در آموزش معکوس و تدریس فعال و تعاملی از آن‌ها بهره‌برد

نظام معیار اسلامی (هدف‌های کلان ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷)، در این نوشتار، نحوه تولید فیلم‌های آموزشی متنوع و خلاق برای درس ادبیات به کمک یکی از بهترین نرم‌افزارهای کاربردی تولید فیلم آموزشی توضیح داده می‌شود تا معلم ادبیات بتواند به سادگی و در کمترین زمان، فیلم‌های آموزشی با کیفیت و تعاملی و خلاقانه تولید کند.

کلیدواژه‌ها: درس ادبیات، نرم‌افزار تولید فیلم، فیلم آموزشی، آموزش معکوس، آموزش تعاملی

تولید فیلم‌های آموزشی تعاملی و متنوع با نرم‌افزار Camtasia Studio

این نرم‌افزار قدرتمند با برخورداری از امکانات و ابزارهای مختلف در سه زمینه ضبط، ویرایش و انتشار حرفه‌ای فیلم، در خلق و تولید انواع فیلم‌های آموزشی و چندرسانه‌ای‌ها به کمک معلم ادبیات و دانش‌آموزان می‌آید. در ادامه، فرایند تولید فیلم و سه بخش حرفه‌ای آن ارائه می‌شود:

۱. بعد از اجرای نرم‌افزار، صفحه اصلی آن نمایان می‌شود که برای تولید فیلم آموزشی بسیار جذاب و ساده است. در مرحله اول می‌توان اقدام به ضبط فیلم از بخش‌های مختلف صفحه نمایش رایانه معلم، نرم‌افزارها، فیلم‌های آموزشی ادبیات، وبگاه‌ها و ... کرد و یا اینکه از بخش نشان داده شده در تصویر، فیلم‌ها و تصاویر و متون و صداها را برای ترکیب و ویرایش، وارد نرم‌افزار نمود (تصویر ۱).

۲. ابتدا چند رسانه‌های را از طریق گزینه **Import media** وارد بخش **Clip Bin** نرم‌افزار می‌کنیم. سپس فیلم‌ها و تصاویر با کشیدن آن‌ها به پایین صفحه در تایم لاین^۲ اضافه می‌شوند و قابل تغییر و ویرایش حرفه‌ای خواهند بود. برای مثال، می‌توان هم روی فیلم‌ها و هم قبل و بعد از آن‌ها و تصاویرها، متن‌های دلخواه نوشت یا صدای معلم و ... را اضافه کرد و یا بین دو قطعه فیلم، تصویر یا انیمیشن قرار داد (تصویر ۲).

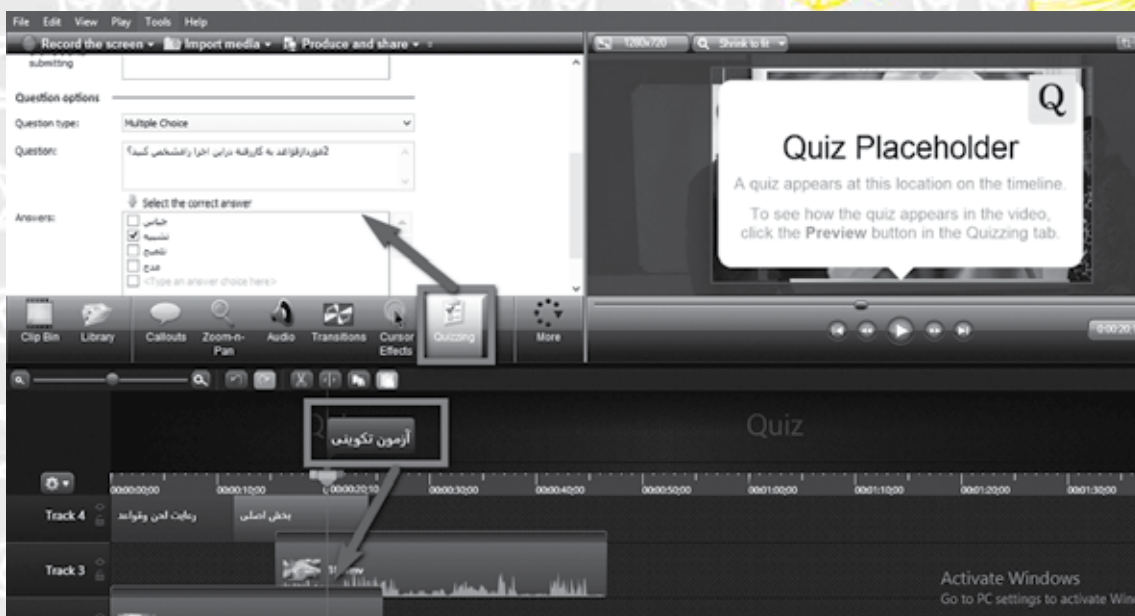
همچنین، می‌توان برای بخش‌ها و زمان‌های خاصی از فیلم مانند اجرای نمایشنامه و خوانش شعر که نیاز به توضیح برای دانش‌آموزان دارند، از طریق مسیر زیر در برنامه یادداشت و توضیح اضافه کرد که در حین نمایش فیلم، به ترتیب و به دقت نمایان می‌شوند و بر جذابیت و کیفیت فیلم‌های آموزشی می‌افزایند (تصویر ۳).

همچنین می‌توان برای بخش‌های حساس فیلم از طریق مسیر زیر در برنامه، بزرگ‌نمایی ایجاد کرد تا در زمان نمایش فیلم با برجسته شدن بخش موردنظر، توجه دانش‌آموزان به موضوع جلب گردد (تصویر ۴).

ویژگی دیگر نرم‌افزار، امکان ایجاد آزمون‌های الکترونیکی در قسمت‌های مختلف فیلم است که به صورت تعاملی برای دانش‌آموزان ارائه می‌گردد. معلم می‌تواند این آزمون‌ها را در نقاط مشخصی از فیلم و یا در ابتدا یا پایان آن به‌عنوان ارزشیابی آغازین و ... نمایش بدهد (تصویر ۵ و ۶).

ابزارهای دیگری مانند: جلوه‌های تصویری و صوتی و ... نیز از طریق مسیرهای زیر در برنامه با آسانی قابل دسترسی و استفاده در فیلم‌ها می‌باشند.

Tools/ Transitions
View/ Library

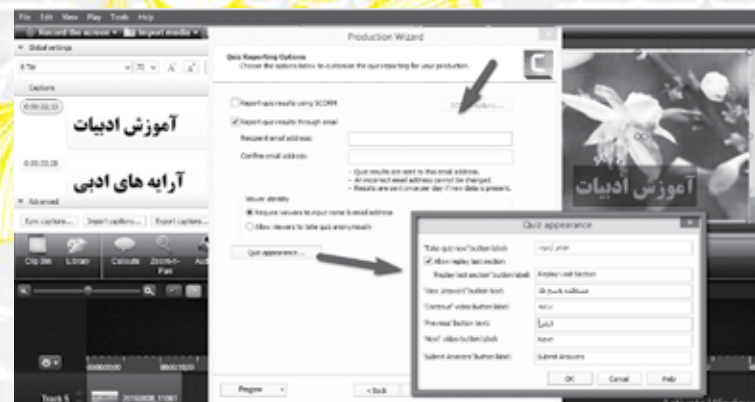
در هر لحظه نیز می‌توان اجرای صحیح بخش‌های مختلف فیلم را بررسی کرد؛ از جمله، به آسانی به کلیک چپ موش‌واره (ماوس) در بین بخش‌های چندرسانه‌ای و فیلم ساخته شده، جابه‌جا شد و نقایص آن‌ها را برطرف کرد (تصویر ۷).

آموزش معکوس ادبیات

ویژگی بسیار کاربردی و به‌روز نرم‌افزار این است که می‌توان برای فیلم ساخته‌شده، از طریق مسیر زیر در برنامه و یا تصویر، خروجی‌های متنوعی از جمله فرمت‌های قابل پخش در انواع تلفن‌های همراه، فایل اجرایی رایانه، اشتراک در گوگل درایو یا یوتیوب و دریافت کرد که این خود مزیت بزرگی برای استفاده‌کنندگان است؛ از جمله برای معلم که می‌تواند در آموزش معکوس و تدریس فعال و تعاملی از آن‌ها بهره‌بردار (تصویر ۸).

همچنین، طی مراحل گرفتن خروجی می‌توان برخی تنظیمات آزمون فیلم را ایجاد کرد؛ مثلاً نتایج آزمون دانش‌آموزان به پست الکترونیکی معلمشان ارسال شود و ... (تصویر ۹).

در پایان

نرم‌افزار کم‌تاسیا که در این نوشتار معرفی شد، با ابزارهای حرفه‌ای و متنوع برای ضبط و ویرایش و انتشار فیلم یکی از بهترین و جامع‌ترین نرم‌افزارهای خلق و تولید فیلم‌های آموزشی و کاربردی است و از این روی در حوزه آموزش و یادگیری، نیز در بهبود تدریس معلم و کاربرد روش‌های تدریسی چون آموزش معکوس نقش مؤثری دارد. دانش‌آموزان می‌توانند به روش معکوس و با مشاهده فیلم‌های جذاب و با کیفیتی که معلمشان در خانه می‌سازد، براساس توانایی‌های یادگیری خود، مراحل یادگیری را طی کنند.

توجه:

دسترسی به نرم‌افزار مذکور از طرق زیر به آسانی امکان‌پذیر است.

۱. ایمیل نگارنده به نشانی mus.sa92@yahoo.com

۲. سایت محتواها و نرم‌افزارهای آموزشی و کاربردی به نشانی www.amuzeshikarbordi.sellfile.ir

پی‌نوشت‌ها

۱. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، آذرماه ۱۳۹۰

2. Timeline

منابع

۱. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، آذرماه ۱۳۹۰.

۲. سایت محتواها و نرم‌افزارهای آموزشی و کاربردی معلمان و دانش‌آموزان به نشانی

www.amuzeshikarbordi.sellfile.ir